

**Kokosivat Harri Röpötti
ja Ville Hänninen**

VSOP - Vain Sarjakuvan Osuvinta Parhaimmistoa -lehti ei kelvannut suomalaisille sen paremmin kuin tanskalaisillekaan. kuudes Numero jäi lehdykän viimeiseksi.

HELSINGISSÄ oli vuoden lopussa tilaisuus kurkistaa sarjakuvan varhaisimpaanesihistoriaan. Sinebrychhoffin ulkomaisen taiteen museossa oli näyttely **Albrecht Dürerin** huokeista piirroksista. Näyttelyyn sisältyi kokonaisuudessaan kaksi uskonnollisia aiheista puupiirrosten sarjaa, 15 osainen Ilmestyskirja (1496-1498) ja 19 osainen Marian elämä (1502-1510). Molemmat julkaistiin aikoinaan myös kirjoina. Sarjakuvan esihistorian suuri tuntija **David Kunzle** oli vuonna 1973 julkaistussa kirjassaan *The Early Comic Strip, c. 1450 - 1825* kiinnostuneempi mestaripiirtäjän oppilaista kuin Düreristä itsestään sillä perusteella, ettei Dürer piirtänyt ajankohtaisia aiheita, joihin Kunzle tuolloin keskitti huomionsa. Nykynäkökulmasta Dürerin piirrosten sarjakuvallisuus onkin löyhää, sillä kuvat sijoittuvat kertomuksensa sisällä etäälle toisistaan. Kuitenkin Dürerin piirrossarjat ovat vähintäänkin merkittävä osa visuaalisen kerromuksen historiaa ja siksi ainakin sivuavat sarjakuvankin kehitystä. Ne, jotka jäivät paitsi komeasta näyttelystä, voivat yhä hankkia sen luettelon Albrecht Dürer -graafikan mestariteoksia. Siihen on painettu muun muassa molemmat sarjat kokonaisuudessaan.

HELSINKI MEDIA julkaisi marraskuussa kui, sanos Aku -albumin, joka sisältää **Carl Barksin** tarinoita Turun murteella. Albumin on etevästi "turuntanut" viihde-maailman joka paikan höylä V-P Lchto. Seuraavaksi vuorossa on Helsingin murteella tehty Aku.

AKU ANKAN päätoimittaja **Markku Kivessä** palkittiin itsenäisyyspäivänä tasavallan presidentin myöntämällä Suomen Leijonan ritarimerkillä. Kyseessä on tietävästi ensimmäinen sarjakuvallisista ansioista myönnetty kunnianosoitus. Sarjainfo onnittelee.

VILLE TIETÄVÄINEN sai Grafialta 10 000 markan apurahan sarjakuva-albumin tekoon. Sarjainfo onnittelee jälleen.

EGMONT JULKAISI marraskuun lopussa **Talvisodan korkeajännityksen** 105 päivää taistelujen kunniaksi. Lehden tarina on supisuomalaista käsialaa toisin kuin viimevuotinen *Commando*-lehdestä napattu Suomi taistelee! -spesiaali. Tarina on **Paavo Hottin** tekemä ja se on alun perin julkaistu *Korkkarin* numerossa 7/68. Muun muassa *Siivet*-lehdelle taiteillut Hotti (s. 1945) on yksi suomalaisen sarjakuvan unohdetuista nimistä. Hot dokumentoi tarinassaan ilahduttavan tarkasti ajan lentokoneita.

EGMONT AIKOO ainakin toistaiseksi jatkaa *Myrkkylehteä*, vaikka se kustantaakin sitä tällä hetkellä yksin. Kotimaisille piirtäjille olisi kuitenkin kuulemma kysyntää, joten jos reipasotteinen koululaishuumori innostaa, ei muuta kuin hommiin!

MAAILMAN ENSIMMÄINEN WAP-puhe-limilla seurattava sarjakuva on ilmestynyt. **Viivi ja Wagner** ilmestyy viidestä viikossa Soncran WAP- ja Internet-palveluna. Päivittäin vaihtuvan strippin hinta on WAP:issa 3.50 markkaa. Edistystä, sano.

J-P. VALKEAPÄÄN käsikirjoittama ja **Hans Nissenin** piirtämä *Belmondo*-albumi ilmestyy Ranskassa ilmeisesti tammikuussa. 24-sivuisen albumin kustantaa laatupuulaaki **Amok**.

"NORJAN SARJAINFO" TEGN järjesti alkuvuodesta äänestyksen kautta aikojen parhaasta sarjakuvataiteilijasta sekä sarjakuva-albumista. Norjalaisen sarjakuvaväen mielestä kaikkien aikojen paras sarjakuvataiteilija on **Will Eisner**. Toiseksi äänestyksessä sijoittui **Carl Barks** ja kolmanneksi Jean **"Moebius"** Giraud. Albumiäänestyksen ylivoimainen voittaja oli **Alan Mooren** ja **Dave Gibbonsin** *Watchmen*. Seuraaviksi ylsivät **Art Spiegelmanin** *Maus* ja **Frank Millerin** *Batman: The Dark Knight*. Äänestyksen pistesijoilla oli joitakin hienoisia yllätyksiä kuten *Moebiuksen* ja *Jodorowskyn* neljänneksi sijoittunut *John Difooll* ja monen tuntema mutta aivan liian harvan lukema **Daniel Clowesin** *Ghostworld*. Mutta miten te, hyvät Sarjainfon lukijat, äänestäisitte? Kaivakaapa tästä numerosta löytyvä kysely esiin ja tuokaa mielipiteenne julki!

MAAILMAN SARJAKUVAT-yhdistys piti **Leif Packalénin** johdolla Maputossa kuusipäiväisen sarjakuvatyöpajan marras-joulukuun vaihteessa. Työpajassa olivat myös sarjakuvapiirtäjät **Petri Hiltunen** ja **Johanna "Roju" Rojola**. Työpajan päämääränä oli edistää sarjakuvan käyttöä paikallisten kansalaisjärjestöjen viestinnässä. Työpajaan osallistui noin 20 mosambikilaista piirtäjää. Maputoon pystytettiin myös samaan aikaan näyttely, jossa esiteltiin suomalaista sarjakuvaa.

Zacarias Chemane, Mosambik, ruutu työpajassa valmistuneesta kotiväkivaltas käsittölevästä sarjakuvasta

RUOTSALAINEN GALAGO-lehti on perustanut uuden samaa nimeä kantavan syndikaatin välittämään sanomalehdille ruotsalaisia sarjakuvia. Hyvä tarkoitus on tietysti tarjota kotimainen vaihtoehto amerikkalaisille stripeille. Galagon listoilla on kuutisenkymmentä taiteilijaa.

BERNARD PRINCE -seikkailusarjasta ja **Comanche**-länkkäristä tunnettu **Hermann** ja Euroopan menestynein käsikirjoittaja **Jen Van Hamme** ovat lyöttäytyneet yhteen ensimmäistä kertaa. Belgit ovat

julkaisseet albumin, joka kertoo Ardenneilla pidettävistä hääjuhlista. Hermann on puolestaan palanut omin voimin villin lännen teemaan, jossa on aina ollutkin parhaimmillaan. Uusi albumi **On a tue Wild Bill** ei nimestään huolimatta kerro suoranaisesti Buffalo Billistä. Se sijoittuu Deadwoodin kaupunkiin päivään, jolloin Buffalo Bill tapettiin siellä. Laajassa taustatutkimuksessa Hermannia on tiettävästi auttanut Jean "Möebius" Giraud.

MAAILMAN VAHVIN NALLE -sarjakuvan pitkäaikainen piirtäjä, ruotsalainen **Rune Andréasson** on kuollut 74 vuoden iässä. Vuonna 1925 syntynyt Andréasson tunnetaan paitsi Maailman Vahvimman Nallen myös Pellefantin isänä. Lämminhenkinen Maailman Vahvin Nalle ilmestyy edelleenkin lehtenä sekä kotimaassaan Ruotsissa että Suomessa, vaikka Andréasson itse lopetti sarjan piirtämisen vuonna 1990. Jymyhuonajaa nauttivasta suosikkiahmosta on tehty myös animaatioita ja lastenkirjoja.

ITALIALAINEN PORNOSTELIJA Milo Manara kuuluu turvautuvan klassikoihin. **Pierre Louyn** eroottinen **Aphrodite** sopinee hyvin Manaran manereihin, mutta entäs herran seuraavat tulkinnat, **Apu-leioksen Kultainen aasista** ja **Home-roksen Odyssuksesta**? Kaipa nekin voi "miehittää" sorjasäärillä pimuilla.

KÄYDESSÄÄN AIKONAAN SUOMESSA Helsingin sarjakuvafestivaalin vierana kanadalainen kosmopoliitti ja sarjakuvataiteilija **Julie Doucet** kertoi tekensä pitkä tarina ajasta, jolloin asui New Yorkissa. Nyt tarina on lopulta ilmestynyt albumina nimellä **My New York Diary**.

TED RALL -niminen sarjakuvataiteilija törmäsi **Art Spiegelmaniin** jossakin sarjakuvafestari-pippaloissa ja hikeentyi Maus-mestarin tupakan poltosta sekä mahdollisesti yleisösuosiosta pahanpuoleisesti.

leisesti. Rall kirjoitti **Village Voice** -lehteen laajan kansikuva-artikkelin. Siinä hän yritti paljastaa Spiegelmanin New Yorkin taidemaailman despoottiksi, joka kontrolloi kulissien takana koko kylän nuorten taiteilijoiden urakehitystä julkana portinvartijana. Juttu on herättänyt Yhdysvaltain sarjakuvapiireissä valtavan mökän ja yhden palauteen antajan Rall on kerennyt jopa haastaa raastupaan. Kannanotot ovat olleet enimmäkseen Spielbergin puolella. Rallin artikkelissaakaan ei ollut oikein todisteita Spiegelmanin hirmuudesta. Kun **Comics Journal** paneutui asiaan tutkivan journalistin kaikkien vaatimusten laajuudella, löytyi todisteita, joiden mukaan Spiegelman saattaa olla toisinaan vaativa työnantaja. Hänellä on tapana soittaa poliisille, jos hänen sarjakuviaan varastetaan, hän on polttanut tupakkaa ainakin kerran alueella, jossa se on kielletty ja hän puolustaa tykkäämiensä taiteilijoiden töitä ja vastaavasti on kirjoittanut inhoamiensa kollegoiden nimiä paperille. Äkkiseltään luulisi, että meteli moiseesta on mahdollista vain Ameriikan ihmemaassa. Vaan onhan sitä välillä osattu meilläkin. Aina silloin tällöin "ammattilaiset vastaan taidehertajat" -jupina Suomen sarjakuvamaailmassa on äitynyt jopa pienten vainoharhaisten lehtikirjoitusten tasolle. Toivottavasti meilläkin jo kohta päästään puimaan sarjakuvataiteen linjaeroja käräjillä.

SANDMAN oli yksi harvoja Yhdysvaltain valtavirran sarjakuvan taiteellista menestyksistä, harvinainen myös siinä mielessä, että käsikirjoittaja Neil Gaiman hoksasi lopettaa numeroon 72 ennen kuin sarja kului loppuun. Nyt Hy Bender on toimittanut kirjan **The Sandman Companion**, jossa hän haastattelee hengästyttävän pitkästi etenkin Gaimania mutta lyhemmin myös monia muita Sandmanin tekemiseen osallistuneita, piirtäjien ohella myös DC-kustantamon toimittajia.

YLI 80-VUOTIAS WILL EISNER on pitänyt tuotantonsa laadun korkealla vielä vanhoilla päivilläänkin, mutta nyt tuntuu lopulta lipsuvan. Vanhan mestarin uusin albumi on **The Princess and the Frog**, tulkinta **Grimmin veljesten** vanhasta sadusta. Tulkintaa tosin on aika vähän. Eisner tyytyy lähinnä toistamaan sadun 30 sivussa. Sivujakin on vain tavallisen sarjakuvalehden verran, mutta silti ne on pakattu kovakantiseksi nelivärialbumiksi. Se nostaa hinnan aika korkeaksi. Niinpä lähty tuntuisi olevan lapsilukijoiden ulottumattomissa ja aikuiset tuskin jaksavat innostua siitä. Seuraavaksi Eisner aikoo ilmeisesti tarttua **Don Quijoteen** ja **Moby Dickiin** -toivottavasti paremmalla otteella.

VÄHÄN TÄRKEÄMPÄÄ käräjöintiä käydään sen sijaan **Teräsmiehen** ympärillä. Huhtikuussa hahmon toisen keksijän, **Jerry Siegelin**, leski Joanne ja tytär Laura rekisteröivät ilmoituksen, jonka mukaan Teräsmiehen ja kaikkien sarjassa esiintyneiden hahmojen tekijänoikeudet palautuvat DC-kustantamolta heille. Jutun pohjana on vuonna 1978 säädetty laki, jonka mukaan tekijänoikeuksien myynti voidaan päättää tai neuvotella määräjainoin uudelleen viiden vuoden sisällä sopimusten päättymisestä. Tekijänoikeuksien luovutus olisi ollut voimassa Siegelin perikunnan tulkinnan mukaan lain suoja-ajan 2 X 28 vuotta eli 56 vuotta laskien myynnistä vuonna 1937. Eli sopimus olisi päättynyt vuonna 1994 ja viiden vuoden harkinta-aika olisi siis voimassa vuona 1999. Vuoden 1978 lain tarkoitus oli suojella tekijänoikeuksien myyjien etuja tilanteissa, joissa myydyin kohteen arvo orkin osoittautunut luultua suuremmaksi. Tekijänoikeuksien suoja-aikoja on kuitenkin säädetty moneen kertaan pitemmiksi kuin 28 vuotta, joten Siegelin perillisten vaatimukset käsiteltäneen oikeudessa tulkintojen testaamiseksi. Teräsmies on yhä yksi maailman tuottavimmista hahmoista, joten siitä kannattaa tapella. Jos Siegelin perikunta voittaa kiistan, se avaa mahdollisuuksia myös monien muiden sarjakuvahahmojen oikeuksien hankkimiseen takaisin tekijöille tai heidän perillisilleen. Hurjimmat ovat ennustelleet koko jupakan johtavan perinteisten isojen sarjakuvakustantamoiden kaatumiseen. Monimutkaisissa tekijänoikeuslaeissa riittää kuitenkin tulkittavaa. Vaikka DC menettäisi Teräsmiehen, se ei esimerkiksi välttämättä menetä oikeuksia kaikkiin sivuhahmoihin, joista on vuosien aikana tullut liki välttämätön osa sarjaa. Esimerkiksi Teräsmiehen puku saatetaan kuulua tulkinta oikeudessa liikkemerkiksi, jonka käyttöoikeudet jäisivät DC:lle, vaikka hahmo siirtyisi Siegeleille. DC kuuluu valtavaan **Time-Warner**-konserniin, jolla riittää ylenmäärin rahaa oikeustaisteluun, joten ihan helpposti yhtiö tuskin luopuu Teräsmiehestä.

HUGO PRATTIN VIIMEINEN, tähän asti julkaisematon tarina, on nyt luettavissa netistä. Käväisepä netissä sivulla: <http://www.asuivre.com/bd/prepub/morgan.htm> ja tsekkaa hiukan vaikealuokiseksi sorvattu 77-osainen tarina.

JACK JACKSON puolestaan vain parantaa tahtiaan. Vuosien tauon jälkeen hän on julkaissut jo toisen albumin teemasta, jonka kanssa on parhaimmillaan. **Indian Lover** keskittyy jälleen Teksasin historiaan. Tällä kertaa aiheena on poliitikko Sam Houston, joka eli usein cherokeekintiaan kanssa ja puhui aina intiaanien oikeuksien puolesta kaihtamatta riskiä poliittiselle uralleen.

VANHA RAW-lehden veteraani, hiukan mystinen taiteilija **Mark Beyer** ei ole tunnettu ahkerasta julkaisutahdistaan. Nyt häneltä on ilmestynyt uusi albumi **We're Depressed**. Isosta koostaan huolimatta alppari on julmetun kallis. Sivut ovat paksua pahvia ja niitä on vain 24. Hintaa kertyy 45 taalaa. Mutta komea läty on. Siinä seikkailevat jälleen Beyerin epäonniset vakiohahmot Amy ja Jordan. Aluperin nämäkin stripit ovat vanhaa perua, peräisin vuosilta 1983-84 **New Musical Express** -lehdessä.

EROOTTISESTA PENTHOUSE-lehdestä kuuluu kummia. Julkaisija **Bob Guccione** on ilmoittanut, että lehti julkaisee uuden

sarjakuvatulkinnan **Raamatusta** vuoden 2000 tammikuusta alkaen. Tyyliin pitäisi kuulemma muistuttaa **Prinssi Rohkeaa**. Maalatuista sarjakuvista tunnettu **Scott Hampton** kuvittaa ja **Keith Giffen** käsikirjoittaa. Giffen tunnetaan ei niin kovin kristillisestä **Lobo**-sarjasta, joten tulkinnasta sopinee odottaa pirullis... no, vaikka mielenkiintoista. Penthouseen sarjakuvatoimittaja **Dave Elliott** on perustellut hanketta sillä, ettei Raamatun sarjakuvatisointia voisi julkaista missään, missä lapset näkisivät sen. Hänen mukaansa kerrankin Raamatun tulkitaan pehmentämättä sen sisältöä.

EISNER-PALKINNOT on taas jaettu, tällä kertaa **San Diegon** sarjakuvamessuilla. Yllätys oli, että pystit menivät harvinaisen tarkkaan supersankareille ja muulle roskalle, kuten pari kappaletta **Frank Millerille**. Siksi Sarjainfo ei viitsi listata niitä tarkemmin. Ai niin: **Comics Journal** palkittiin parhaana sarjakuvaa käsittelevänä aikakausjulkaisuna.

HUGUES DAYEZIN Ranskassa ilmestyneen kirjan mukaan **Tintillä** menee huonosti. Vielä 90-luvun alussa albumeita myytiin noin kolmen miljoonan kappaletta tahtiin vuodessa, nyt enää puolet siitä. Elokuvahanke **Steven Spielbergin** kanssa ei ole käynnistynyt eikä uutta Tintti-lehteä syntynyt. Dayezin mukaan Tintti-lamaan on syytä Herge-säätiötä johtava taiteilijan lesken nykyinen aviomies, englantilainen **Nick Rodwell**. Vainoaa nuorempaa Rodwellia on ehditty jo aiemmin epäillä pyrkyriöiväksi rattopojaksi. Se ei kumminkaan liene playboyn tekosia, että Flammarion-kustantamo on vallannut Tintin vanhan kotitalon Castermanin.

ANIMAATIOUUTISIA

PIXAR-YHTIÖN tuottama ja **Disneyn** jakelema **Toy Story - Leluelämää** -lietokoneanimaation jatko-osa **Toy Story 2** teki ensi-iltaviikonloppunaan kiitospäi-

vän aikaan marraskuun lopussa Yhdysvalloissa animaatioiden ennätystuloksen, 57,7 miljoonaa dollaria. Se on myös kaikkien elokuvien kolmanneksi suurin avaus-tuotto. Enemmän taaloja samassa ajassa ovat tehneet vain **Jurassic Park - Lost World** ja **Star Wars Episodi 1**. Aikaisempi animaatioiden ennätystulos oli Disneyn **Leijonakuninkaan** nimissä, jonka avaus-tulos vuodelta 1994 oli 40,9 miljoonaa dollaria. **Toy Story 2:n** Suomen ensi-ilta on näillä näkymin 18.2. 2000.

Suomessa puolestaan **Disneyn Tarzan** rikkoo ennätystä. Avausviikonloppunaan joulukuun alussa Tarzan keräsi yli 60 000 katsojaa ja ylitti tähän saakka menestyneimmän animaati elokuvan - viiden vuoden takaisen Leijonakuninkaan - liki 30 prosentilla. Leijonakuninkaan näki Suomessa aikoinaan kaikkiaan 462 000 katsojaa. Tarzanilta odotetaan vähintään samanlaista menestystä.

ANNECYN ANIMAATIOFESTIVAALI Ranskassa voi olla Euroopan isoin. Mutta paras se ei välttämättä ole. Yleensä parempi eikä edes kovin pieni on Saksassa **Stuttgartin** festari, joka järjestetään vuonna 2000 jo kymmenennen kerran (16. - 21. maaliskuuta). Viime kerralla vuonna 1998 Stuttgartin festivaalilla kävi 42 000 katsojaa. Palkintoja Mersu-kaupungissa jactaen peräti 130 000 Saksan markan edestä. Tällä kertaa uutuuksena on mukana myös pitkien animaati elokuvien kilpa.

DISNEYSTÄ kirjoitetaan kirjoja pinotolkulla. Vuonna 1999 on ilmestynyt kaksi poikkeuksellisen suosittelavaa opusta. Englantilainen **Robin Allan** analysoi eurooppalaisia vaikutteita. Allanilla on ollut pääsy **Disneyn** arkistoihin, joista hän on kahlannut läpi myös pöytäkirjat käsikirjoituskokouksista. Niinpä hänen kirjansa laajenee tarkaksi kuvaukseksi myös elokuvien rakennusprosessista. **John Canemaker** puolestaan valottaa **Disney**-elokuvien tuotannon alkuvaiheita storyboardien, eli kuvakäsikirjoitusten kautta kirjassaan *Paperdreams*. Animaation tähän työvaiheeseen ei liene aiemmin kiinnitetty yhtä laajaa huomiota. Myös **Canemaker** on päässyt tutkimaan **Disneyn** arkistoihin, joten molempien opusten kuvitus on huippuluokkaa.

SEN SIJAAN muusta kuin **Disneyn** animaatiosta, tai ainakaan Yhdysvaltain ulkopuolisesta animaatiosta, ei kirjoja suoranaisesti tulvi. Nyt on englanniksi ilmestynyt **Helen McCarthy**in opus japanilaisesta **Hayao Miyazakista**. **McCarthy** keskittyy käymään läpi Miyazakin pitkät elokuvat, joiden jakeluoikeudet **Disney** on ostanut. Mukana on kuitenkin myös johdantona mestarin elämäkerta ja tekstiä on elävöitetty Miyazakin omilla lausunnoilla.

DISNEY on löytänyt joukon **Salvador Dalin** luomia animaatioelokuvan luonnoksia vuodelta 1946. Joukossa on 18 sekuntia valmista animaatiota. **Disney** ja **Dali** suunnittelivat yhteistyötä 40-luvun loppupuolella, mutta animaatioelokuva ei koskaan valmistunut. Nyt **Disney** suunnittelee kuitenkin tekemänsä elokuvan

luonnosten pohjalta valmiiksi. Hankkeen vetäjäksi on pestattu **John Hench**, jonka oli tarkoitus alunperin johtaa **Dalin** animaation tuotantoprosessia.

ROBERTA GREGORY paljastaa **Naughty Bits** -lehtensä 30. numerossa, miksi hän on pitänyt viime aikoina hiljaiseloa. **Gregory** on tehnyt amerikkalaiselle kaapelitelevisiokanavalle 15 kolmen minuutin pituista **Bitchy Bitch** -animaatiota. Noita kun näkisi Suomessakin... ■

Roberta Gregory: Hullut nartut (Sarjainfo 3/1995)

SUOMEN SARJAKUVASEURAN KOKOELMAT

Suomen Sarjakuvaseuran kokoelmat ovat siirtyneet Kirjakaapelista Helsingin Yliopiston opiskelijakirjaston tiloihin (Vuorikatu 7). Kokoelmat ovat kirjaston pohjakerroksessa sijaitsevista tutkijantiloista. Kirjastovirkailija päästää kiinnostuneet tutustumaan kokoelmiin, mikäli tarvetta ilmenee.

Sarjakuvaseuran kokoelmiin kuuluu laaja otos suomalaisten piirtäjien sarjakuvia, tietokirjallisuutta, lehtileikkeitä sekä sarjakuvalehtiä ja albumeja useilla eri kielillä.

TERVETULOA!

IGNATZ-PALKINTOJA sen sijaan jae-taankin vaihtoehtosarjakuvalle omistettussa **Small Press Expo** -tapahtumassa vaihtoehtosarjakuvalle. Tällä kertaa **Dan Clowes** palkittiin **Eightball**-lehden numerosta 20, joka oli paras tarina. Lupaavan uuden kyvyn ja parhaan omakustanteen **Ignatzit** sai **Brian Ralph**, **Fireball**-lehden tekijä. Parhaaksi sarjaksi valittiin espanjalaisen **Maxin** *The Extended Dream of Mr. D*. Parhaan sarjakuvan palkinnon vei **Frank Chon** *Liberty Medows*. Viimeinen valinta herätti aiheellista närää, sillä **Cho** oli itse raadissa nimittämässä itseään ehdokkaaksi. Ehdolla olisi ollut myös merkkiteoksia, kuten **Ben Katchorin** ensimmäinen sarjakuvaromaani *Jew of New York*.

Daniel Clowes; David Boring (Eightball #19)